

Den 10. april 2012

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af døgninstitution
for børn og unge –
Behandlingshjemmet Egevang
den 10. december 2007

OPFØLGNING NR. 3

J.nr. 2007-3627-061/PH

Indholdsfortegnelse

Ad 4.3. Handleplaner	3
Ad 4.5. Medicin, læge mv.	4
Ad 4.6. Undervisning	6
Ad 4.9. Økonomiske forhold	8
Ad 4.14. Rømning	8
Ad 4.15. Seksuel adfærd	9
Ad 4.16. Vold mv.	9
Ad 5.5. Anvendelse af skemaer mv.	10
Ad 5.6. Lidt om sagerne.....	11
Ad 5.7. Rudersdal Kommunes tilsyn med hjemmets anvendelse af magtanvendelsesbekendtgørelsen	11
Ad 7.2. Rudersdal Kommunes tilsyn	13
Opfølgning.	14
Underretning	15

Den 15. august 2011 afgav Folketingets Ombudsmand en opfølgingsrapport nr. 2 om inspektion den 10. december 2007 af Behandlingshjemmet Egevang (nu Egebækskolen). I rapporten bad ombudsmanden om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold. Ligesom i de øvrige rapporter bad ombudsmanden om, at hjemmet sendte de oplysninger mv., som han havde bedt om, tilbage gennem Rudersdal Kommune med henblik på, at kommunen fik lejlighed til at kommentere det, som hjemmet anførte.

Rudersdal Kommune har i den anledning afgivet en udtalelse af 19. december 2011 med bilag. Det fremgår heller ikke denne gang, om kommunen har modtaget en udtalelse fra hjemmet, der herefter er indarbejdet i kommunens udtalelse, men det går jeg ud fra. Jeg henviser dels til det oplyste i opfølgingsrapport nr. 1 om, at hjemmet dengang havde sendt et svar til kommunen, dels til en telefonsamtale den 17. august 2011 mellem Egebækskolens nye forstander og inspektionschef Lennart Frandsen efter udsendelsen af opfølgingsrapport nr. 2. Under denne samtale oplyste forstanderen, at flere forhold havde ændret sig siden inspektionen, og det blev aftalt, at hjemmet kunne henvise hertil og oplyse, hvordan forholdene var nu.

I opfølgingsrapport nr. 1 bemærkede ombudsmanden, at adskillige spørgsmål i den endelige rapport ikke var blevet besvaret i Rudersdal Kommunes udtalelse til den endelige rapport. Ombudsmanden gentog derfor sin anmodning om oplysninger mv. vedrørende disse punkter og opremsede de udestående punkter på side 1 og 2 i opfølgingsrapporten.

I Rudersdal Kommunes svar på denne opfølgingsrapport af 7. april 2011 var en del af disse spørgsmål imidlertid stadig ubesvarede; ombudsmanden henviste hertil under de enkelte punkter i opfølgingsrapport nr. 2.

Kommunens udtalelse af 19. december 2011 indeholder heller ikke svar på alle de resterende spørgsmål. Jeg henviser til de enkelte punkter nedenfor.

Ligesom i de to andre opfølgingsrapporter bruges betegnelsen "hjemmet" også i denne rapport, selv om Behandlingshjemmet Egevang har skiftet navn til Egebækskolen, som "hjemmet" nu er en del af.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 4.3. Handleplaner

Ombudsmanden havde i den endelige rapport bedt om at få oplyst, hvorfor punktet "Hvad skal der arbejdes med" ikke figurerede på den ene af de to behandlingsplaner, som han havde modtaget under inspektionen.

Kommunen havde hertil i sin tidligere udtalelse oplyst, at "[d]enne tekst er skrevet ind i 'Vejledning til brug og forståelse af udviklingsplaner & skrivning af behandlingsoplæg'."

I opfølgingsrapporten bad ombudsmanden kommunen om at uddybe dette nærmere og vedlægge vejledningen, eventuelt blot det relevante afsnit, som kommunen henviste til.

Kommunen har i udtalelsen af 19. december 2011 oplyst, at det er en fejl, at det nævnte punkt ikke figurerede i den pågældende behandlingsplan, og at alle planer i dag er udfyldt inden for "indsatsområde, familien og barnets perspektiv".

Jeg har noteret mig det oplyste.

Da begge planer var udarbejdet i efteråret 2007, og begge børn på daværende tidspunkt havde været indskrevet på hjemmet i flere år, havde ombudsmanden desuden bedt om hjemmets bemærkninger til, at der stod meget lidt eller intet i punktet om barnets eget perspektiv i behandlingsplanerne.

Kommunen havde hertil i sin tidligere udtalelse oplyst, at "[d]en unge/barnet skal inddrages med sine egne kommentarer i behandlingsoplægget og udviklingsplanen".

I opfølgingsrapport nr. 2 gik ombudsmanden ud fra, at det også er hensigten, at barnets egne bemærkninger mv. skal gengives i punktet om barnets eget perspektiv. Da ombudsmandens spørgsmål ikke var besvaret direkte, bad han på ny om hjemmets bemærkninger til, at der stod meget lidt eller intet i punktet om barnets eget perspektiv i de to konkrete behandlingsplaner.

Kommunen har ikke svaret på dette spørgsmål og har (som det også fremgår af indledningen) heller ikke vedlagt et svar fra Egebækskolen herom.

Da alle planer i dag er udfyldt med bl.a. "barnets perspektiv", jf. ovenfor, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad 4.5. Medicin, læge mv.

Da ombudsmanden stadig ikke havde modtaget de oplysninger om psykiater og restmedicin, som han bad om i den endelige rapport s. 12 og 13, gentog han sin anmodning om disse oplysninger.

Spørgsmålet om psykiater drejede sig om, hvorvidt hjemmet havde fået en fast tilknyttet psykiater, eller – hvis det ikke var tilfældet – hvordan samarbejdet med andre psykiatere foregår.

For så vidt angår dette spørgsmål har kommunen oplyst, at de børn, der har diagnoser, er tilknyttet en psykiater, enten på hospital eller i privat regi. Kommunen har i den forbindelse bemærket, at kommunen finder det hensigtsmæssigt, at det er en specialist, der varetager denne opgave.

Jeg har noteret mig det oplyste, hvoraf det fremgår, at hjemmet ikke har fået en fast tilknyttet psykiater, men at de børn, der har behov for psykiatrisk bistand, er tilknyttet en psykiater enten i offentligt eller privat regi.

Selv om kommunen ikke har svaret på spørgsmålet om, hvordan samarbejdet med disse psykiatere foregår, og heller ikke har vedlagt en udtalelse fra hjemmet herom, har jeg besluttet ikke at foretage mig mere vedrørende dette forhold.

Spørgsmålet om restmedicin i den endelige rapport drejede sig om, hvorvidt hjemmet havde indført kontrol i forbindelse med aflevering af restmedicin til apoteket for at sikre, at der ikke kan ske misbrug og omsætning af medicin. Den daværende forstander havde oplyst, at der ville blive fulgt op på ombudsmandens forslag om at indføre en sådan kontrol, f.eks. ved at bede apoteket om en kvittering i form af et stempel på en liste over, hvad der bliver afleveret. Ombudsmanden havde bedt om at blive underrettet om, hvorvidt der var indført en sådan form for kontrol.

For så vidt angår dette spørgsmål har kommunen oplyst, at medarbejderne har fået gennemgået proceduren for medicin håndtering og arbejder ud fra disse procedurer.

Kommunen har samtidig på ny vedlagt vejledningen i medicin håndtering (fra december 2008). Kommunen har i den forbindelse bemærket, at der i denne vejledning er et afsnit om bortskaffelse af medicin, hvori der bl.a. står, at restmedicin skal afleveres til apoteket til destruktion. Kommunen har oplyst, at kommunen ved næste revision af vejledningen vil tilføje et afsnit om, at apoteket skal kvittere for den modtagne restmedicin.

Om bortskaffelse af medicin er følgende anført i pkt. 9 i vejledningen:

”Når medicinens holdbarhedsdato er overskredet, skal medicinen afleveres på apoteket til destruktion. Det samme gælder som hovedregel medicin, som barnet ikke skal bruge mere. Apoteket har pligt til at modtage ubrugt medicin med henblik på destruktion. Der bør være en beholder til opsamling af medicin, der skal kasseres, for eksempel hvis det er tabt på gulvet.”

Pkt. 14 i vejledningen omhandler lokale instrukser om medicinopgaver. Heri er anført følgende:

”Instrukser er ledelsens forskrifter for, hvordan man forholder sig i bestemte situationer, og hvilke procedurer (processer og arbejdsgange), der skal følges. Instrukserne bør være afpasset behandlingsopgaverne og medarbejdernes uddannelse og erfaring, samt den lokale arbejdstilrettelæggelse.”

Det er således forudsat i vejledningen, at der udarbejdes lokale instrukser.

Jeg er bekendt med, at apoteker ikke efter lovgivningen har pligt til at kvittere for den restmedicin, som de skal modtage. Da apotekerne er private virksomheder, er de hverken omfattet af kommunens eller ombudsmandens kompetence. Kommunen kan derfor ikke (hverken generelt eller konkret) pålægge apotekerne at kvittere for modtagelsen af restmedicin, men de enkelte tilbud/institutioner kan bede om en sådan kvittering og kan eventuelt indgå aftaler med apoteket om en sådan fremgangsmåde.

Det afgørende for mig er, at der (i de enkelte tilbud) følges en procedure, der i videst muligt omfang sikrer, at der ikke kan rettes (uberettigede) mistanker mod det personale på tilbuddene, der håndterer/afleverer restmedicin.

Jeg går ud fra, at Egebækskolen har, eller vil sørge for snarest at få, en sådan procedure for håndtering af restmedicin, inden den afleveres til apoteket (og at proceduren

er eller vil blive beskrevet i lokale skriftlige retningslinjer, jf. pkt. 14 i kommunens vejledning). Jeg foretager mig på denne baggrund ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad 4.6. Undervisning

Kommunen havde oplyst, at kommunens skoleområde foretager tilsyn en gang om året efter de retningslinjer, der er for tilsyn med skoler. Ombudsmanden noterede sig, at der var fastsat retningslinjer for tilsyn med skoleområdet og bemærkede, at han ville sætte pris på at modtage et eksemplar af disse retningslinjer.

Kommunen har gentaget kommunens tidligere oplysninger om, at undervisningsdelen på Egebækskolen er etableret som en kommunal specialskole under folkeskoleloven (pr. 1. august 2008), og at tilsynet derfor varetages efter de almindelige regler i folkeskoleloven (og ikke efter bestemmelsen i specialundervisningsbekendtgørelsen om elever, der er henvist til specialpædagogisk bistand i et dagbehandlingstilbud eller i et anbringelsessted, som jeg omtalte i den endelige rapport, nu (§ 19 i) bekendtgørelse nr. 885 af 7. juli 2010). Kommunen har videre oplyst følgende:

”...

Det almene tilsyn med undervisningen foregår på flere måder:

- Skolen indleverer en årlig kvalitetsredegørelse til kommunen. Redegørelsen indgår i den samlede kvalitetsrapport, der fremlægges for Kommunalbestyrelsen en gang om året i overensstemmelse med bekendtgørelsen om den kommunale kvalitetsrapport for folkeskolen.
- På baggrund af skolens redegørelse afholdes en skoleudviklingssamtale med forvaltningens ledelse en gang om året.
- Skolens ledelse og medarbejdere er løbende i dialog med kommunens resourcepersoner fra PPR og skoleforvaltningens faglige konsulenter. Disse medarbejdere udgør ikke alene en konsultativ funktion, men er samtidig en del af det kommunale tilsyn, hvilket skolerne er vidende om.
- Derudover udgør skolens bestyrelse en del af tilsynet med kvaliteten af skolens undervisning.”

Den bekendtgørelse, som kommunen har henvist til, er bekendtgørelse nr. 162 af 22. februar 2007 om anvendelse af kvalitetsrapporter og handlingsplaner i kommunalbestyrelsernes arbejde med evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen, der er udstedt i medfør af folkeskolelovens § 40 a, stk. 5. § 40 a blev indføjet i folkeskoleloven ved lov nr. 572 af 9. juni 2006 om ændring af folkeskoleloven. Efter lovens § 40 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelserne årligt udarbejde en kvalitetsrapport. Kvalitetsrapporten skal beskrive kommunens skolevæsen, skolernes faglige niveau, de foranstaltninger, kommunalbestyrelsen har foretaget for at vurdere det faglige niveau, og kommunalbestyrelsens opfølgning på den seneste kvalitetsrapport. Formålet med de årlige kvalitetsrapporter er at give kommunalbestyrelsen mulighed for at tage stilling til det faglige niveau på kommunens folkeskoler og træffe beslutninger om at forbedre og udvikle kommunens skolevæsen. Kvalitetsrapporterne fra kommunerne gennemgås af Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen under Ministeriet for Børn og Undervisning som led i styrelsens tilsyn på folkeskoleområdet.

Jeg har noteret mig det oplyste om, hvordan tilsynet med undervisningen foregår. Da kommunen ikke har vedlagt skriftlige retningslinjer om tilsyn med skolerne (efter de almindelige regler i folkeskoleloven), går jeg ud fra, at kommunen ikke som antaget i opfølgingsrapport nr. 2 har udarbejdet sådanne retningslinjer. Jeg foretager mig her efter ikke mere vedrørende spørgsmålet om tilsyn på skoleområdet.

Da ombudsmandens anmodning om at modtage oplysninger om tiltag for at sikre faglig udfordring og om, hvorvidt der tilbydes fysikundervisning (jf. s. 15 i den endelige rapport) stadig ikke var besvaret, gentog ombudsmanden denne anmodning.

Kommunen har oplyst, at det ikke er muligt at svare på dette bagudrettet, men at kommunen på nuværende tidspunkt køber sig til ydelsen på de øvrige folkeskoler.

Kommunen har videre oplyst, at Egebækskolen opfylder kravene i folkeskoleloven med hensyn til antal undervisningstimer, og at der udfærdiges individuelle målskemaer og undervisningsplaner.

Endelig har kommunen oplyst, at indskoling og mellemtrinnet tilbydes svømmeundervisning i Rundforbi Svømmehal; dette er en præcisering af det, som ombudsmanden lagde til grund i opfølgingsrapport nr. 2 om svømmeundervisning på baggrund af Egebækskolens hjemmeside.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.9. Økonomiske forhold

Af retningslinjerne af 5. februar 2008 for tilsyn med døgninstitutioner i Børn og Unge fremgik det, at administrationen af børnenes økonomi er et tema ved de anmeldte tilsyn, og at dette tilsyn (nu) også omfatter et økonomisk tilsyn. Der tages her udgangspunkt i månedlige budget- og regnskabsrapporter.

Ombudsmanden noterede sig, at de anmeldte tilsyn også omfatter de nævnte forhold, og at det også var indgået i den seneste rapport om et tilsyn den 17. november 2010. Ombudsmanden bad om at få oplyst, om der i den forbindelse foretages en egentlig revision af hjemmets regnskaber.

Da kommunen ikke havde svaret på ombudsmandens anmodning om at modtage en kopi af resultatet af det seneste revisionsbesøg, og der umiddelbart ikke sås at være foretaget en egentlig revision i forbindelse med tilsynet den 17. november 2010, gentog ombudsmanden desuden sin anmodning om kopi af resultatet af det seneste revisionsbesøg.

Kommunen har herom oplyst følgende:

"Egebækskolen er omfattet af Rudersdal Kommunes revision. Det betyder, at controllere fra Økonomiafdelingen følger op og løbende kontrollerer og reviderer institutionernes regnskaber, ligesom de indgår i den samlede kommunale revision.

Der har således ikke været tale om egentlige revisionsbesøg, men om løbende budgetopfølgninger direkte til Børn og Unge med budgetreguleringer til følge."

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.14. Rømning

Da kommunen ikke havde svaret på, hvorvidt hjemmet sender en kopi af det notat, der udarbejdes om hændelsesforløbet i tilfælde af rømning, til barnets socialrådgiver i anbringelseskommunen, gentog ombudsmanden dette spørgsmål.

Kommunen har oplyst, at den anbringende kommune orienteres ved e-mail eller telefonisk.

Jeg har noteret mig, at den anbringende kommune orienteres om rømning.

Ad 4.15. Seksuel adfærd

Ombudsmanden noterede sig kommunens oplysninger om, at ledelsen skal kontaktes hurtigst muligt, hvis der er mistanke om, at der har fundet en seksuel grænseoverskridende handling sted mellem børn og unge på Egebækskolen. Ombudsmanden forstod det oplyste sådan, at der ikke var udarbejdet en instruks i forhold til sådanne handlinger, men bad om at få oplyst, om det var rigtigt forstået.

Kommunen har henvist til kommunes svar under pkt. 4.16. Det fremgår heraf, at der ikke er udarbejdet egentlige handleplaner til at imødegå negativ adfærd mv.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.16. Vold mv.

Da kommunen ikke havde svaret på ombudsmandens anmodning om at få oplyst, om hjemmet har udarbejdet egentlige handleplaner til at imødegå negativ adfærd og mobning, gentog han dette spørgsmål.

Kommunen har oplyst, at der ikke er skriftlige handleplaner til at imødegå negativ adfærd og mobning. Kommunen har i den forbindelse oplyst, at det er hjemmets praksis at gøre notat om alle hændelser af denne karakter, og at de tages op med det samme, så der tages hånd om hændelsen hurtigst muligt.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Om proceduren i tilfælde af, at personalet bliver udsat for en grænseoverskridende handling fra et barn, havde kommunen oplyst, at ledelsen skal kontaktes hurtigst muligt, og at medarbejderen vil blive tilbudt psykologsamtaler med intern psykolog.

Ombudsmanden noterede sig det oplyste, men bad hjemmet om at oplyse, om der var udarbejdet specifikke handleplaner for en sådan situation.

Kommunen har oplyst, at Rudersdal Kommunes retningslinjer følges, og kommunen har vedlagt kopi heraf. Det vedlagte materiale omfatter (udaterede) retningslinjer med overskriften "Beskæftigelse, Børn og Unge, Borgerservice og Psykiatri og Handicap" og undertitlen "Hvordan hjælper vi hinanden og os selv efter chokerende oplevelser" og en retningslinje af 19. marts 2010 mod vold på arbejdspladsen. Sidstnævnte er en uddybning af kommunens overordnede politik om vold, trusler og chikane.

Jeg har noteret mig, at der er udarbejdet de nævnte retningslinjer.

Ad 5.5. Anvendelse af skemaer mv.

Ombudsmanden havde ikke med kommunens tidligere udtalelse af 7. april 2011 modtaget noget skriftligt materiale om kommunens procedure i forbindelse med modtagelsen af hjemmets indberetninger om anvendelse af magt. Han gik derfor ud fra, at der ikke forelå sådant skriftligt materiale, men bad kommunen om at oplyse, om det var rigtigt forstået.

Ombudsmanden gentog desuden de øvrige spørgsmål under pkt. 5.5 i den endelige rapport, s. 29-32, der ikke var besvaret af kommunen. Det drejer sig om kommunens koordinering af indberetninger med det formål systematisk at kunne holde øje med udviklingen på området for magtanvendelser; spørgsmålet om en rubrik til markering af ledelsens opfølgning i forhold til medarbejderen og evt. børn efter en magtanvendelse; spørgsmålene om hjemmets kontrolprocedure for den månedsvise videresendelse af indberetningerne til tilsynskommunen samt endelig spørgsmålet om gennemgang af magtanvendelsesbekendtgørelsen og -procedurerne i forhold til nye medarbejdere og vikarer.

Kommunen har oplyst, at der ikke foreligger skriftlige procedurer i forbindelse med modtagelsen af indberetninger om anvendelse af magt. Kommunen har samtidig oplyst, at praksis er, at indberetningerne (der fremsendes umiddelbart efter hændelsen) gennemgås af en nærmere angiven medarbejder (der nu er faglig leder og tidligere var konsulent på området). Indberetningerne sendes desuden til den relevante sagsbehandler i anbringelseskommunen.

Kommunen har videre oplyst, at alle indberetninger er gennemgået ved modtagelsen og registreret efterfølgende i forvaltningen, og at magtanvendelserne er indgået i det driftsorienterede tilsyn.

Jeg har noteret mig, at der ikke foreligger skriftligt materiale om kommunens procedure efter modtagelse af indberetninger om anvendelse af magt, og det oplyste om kommunens praksis på dette område.

Jeg har desuden noteret mig, at indberetningerne er indgået (indgår) i det driftsorienterede tilsyn, og jeg går jeg ud fra, at kommunen i den forbindelse har koordineret indberetninger (der ikke modtages af tre forskellige medarbejdere som anført i den ende-

lige rapport, men af én bestemt medarbejder) med det formål systematisk at kunne holde øje med udviklingen på området for magtanvendelser.

Selv om de øvrige spørgsmål fortsat ikke er besvaret, foretager jeg mig i denne sammenhæng ikke mere vedrørende disse spørgsmål, men det må forventes, at jeg ved en eventuel kommende inspektion vil rejse spørgsmål af samme karakter.

Ad 5.6. Lidt om sagerne

Ombudsmanden efterlyste fortsat svar på sin anmodning om hjemmets bemærkninger til det, som han havde anført om en episode den 15. maj 2007, og på et spørgsmål om hjemmets kontrolprocedure for rettidig videresendelse af indberetninger til opholds- og tilsynskommunerne (jf. s. 33 og 35 i den endelige rapport).

Om den konkrete episode havde ombudsmanden anført, at han umiddelbart ikke mente at der var tale om magtanvendelse efter magtanvendelsesbekendtgørelsen.

Kommunen har (under pkt. 5.5) oplyst, at kommunen er enig i denne opfattelse.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg henviser i den forbindelse også til min omtale af denne indberetning nedenfor under pkt. 5.7.

Til det andet spørgsmål har kommunen oplyst, at afdelingslederen "sikrer sig at magtanvendelserne kommer til de rette instanser/personer."

Jeg går ud fra, at afdelingslederen i den forbindelse kontrollerer, at videresendelse til opholdskommunen og tilsynskommunen sker henholdsvis straks efter, at skemaet er udfyldt, og ved hver måneds udgang, jf. reglerne i magtanvendelsesbekendtgørelsen herom (der findes i § 41, stk. 4 og 5, i den nugældende bekendtgørelse nr. 1093 af 21. september 2010, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1183 af 14. december 2011).

Ad 5.7. Rudersdal Kommunes tilsyn med hjemmets anvendelse af magtanvendelsesbekendtgørelsen

Da kommunen fortsat ikke havde svaret på, hvordan kommunen melder tilbage til hjemmet på indberetninger i konkrete tilfælde, bad ombudsmanden på ny kommunen om at oplyse herom.

Kommunen har oplyst, at ingen af de konkrete indberetninger har givet anledning til direkte kontakt til hjemmet, men at indberetningerne er indgået i det driftsorienterede tilsyn.

Jeg har noteret mig, at ingen af de konkrete indberetninger, der indgik i min undersøgelse, har givet kommunen anledning til tilbagemelding.

Spørgsmålet om tilbagemelding sigtede ikke til de konkrete indberetninger, men var et ønske om at få oplyst kommunens generelle praksis for tilbagemelding på de indberetninger, som kommunen modtager om anvendelse af magt.

Af det, som kommunen har oplyst om tilbagemelding i de konkrete sager, udleder jeg, at kommunen kun melder tilbage, hvis en indberetning giver anledning til bemærkninger.

Efter magtanvendelsesbekendtgørelsen skal kommunerne (og regionerne for de tilbud, som regionerne fører tilsyn med) gennemgå de indberetninger om anvendelse af magt, som de modtager. Som anført i pkt. 80 i Socialministeriets vejledning fra 2011 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, skal tilsynet sikre, at indberetningerne er korrekte, dvs. om der er tale om tilladte fysiske magtanvendelser, jf. vejledningens pkt. 24. Endvidere bør tilsynet vurdere, om der er grund til at følge op på magtanvendelserne.

Der er ikke regler om tilbagemelding til tilbuddene efter gennemgang af de indberetninger, som tilsynet modtager, men tilbagemeldinger hjælper de enkelte tilbud til at fastlægge både den øvre og den nedre grænse for, hvad der er inden for rammerne af lovgivningen (f.eks. at fastlægge hvad der er omfattet af indberetningspligten). I det under pkt. 5.6 omtalte tilfælde kunne der således have været behov for en tilbagemelding om, at der efter kommunens opfattelse ikke var tale om magtanvendelse efter magtanvendelsesbekendtgørelsen.

Selv om der som nævnt ikke er regler om tilbagemelding, anbefaler jeg kommunen at overveje at melde skriftligt tilbage på alle magtanvendelsesindberetninger, som kommunen behandler – uanset om magtanvendelsen konkret har været inden for eller uden for rammerne af lovgivningen.

Ad 7.2. Rudersdal Kommunes tilsyn

Ombudsmanden noterede sig, at det var kommunens opfattelse, at tilsynet er uafhængigt. Han noterede sig også, at det af de gældende retningslinjer af 5. februar 2008 fremgik, at tilsyn (nu) også kunne gennemføres af Psykiatri og Handicap (eventuelt sammen med Børn og Unge). Til brug for en endelig stillingtagen til spørgsmålet bad ombudsmanden kommunen om at uddybe det oplyste om, at de personer, der udfører tilsyn, varierer. Han bad i den forbindelse igen kommunen om udtrykkeligt at oplyse, hvem der udfører rådgivende opgaver i forhold til (bl.a.) Egevang (nu Egebæksskolen), og om disse personer også udfører tilsynsopgaver. Han henviste herved også til sit spørgsmål på s. 43 i den endelige rapport.

Kommunen har oplyst, at Rudersdal Kommunes tilsyn i 2009 og 2010 har været udført af chefen for Børn og Unge og økonomichefen i samme afdeling. I 2011 har tilsyn været udført af chefen for Familieafdelingen og lederen af Sundhedstjenesten, og der har også været udført et uanmeldt tilsyn fra FFA, der er en selvejende institution, der påtager sig rådgivning og tilsynsopgaver for kommunerne. FFA – der står for Familie, Forebyggelse & Anbringelse – er ifølge hjemmesiden www.ffa.dk en privat organisation (fond), der sælger ydelser inden for det sociale område til kommuner og private.

Kommunen har desuden oplyst følgende:

”Det har som tidligere nævnt været et valg ved kommunesammenlægningen selv at føre tilsynet med Egebæksskolen for at sikre spørgsmålet om, hvem der udfører rådgivende opgaver er vanskeligt at forstå, men Børn og Unges psykologer fra PPR yder eksempelvis supervision og udfører undersøgelser for Egebæksskolen. Disse personer har ikke været indblandet i tilsynet. Det overvejes fremover udelukkende at benytte eksternt tilsyn. Det er både tilsynets og de implicerede afdelingslederes opgave at følge op på tilsynets rapporter. Det bliver gjort løbende både i anmeldte og de uanmeldte tilsyn, men hvis der er bemærkninger, der ikke kan afvente næste tilsynsbesøg, vil der blive fulgt op på disse forhold umiddelbart eller blive lagt en plan for løsning af problemet.”

Som nævnt i opfølgingsrapport nr. 2 er spørgsmålet om uafhængighed ved tilsyn, herunder når både den rådgivende og den tilsynsførende funktion organisatorisk ligger i samme (lille) afdeling, indgået i andre inspektionssager, bl.a. i sagen om inspektion i 2007 af Skelbæk Centret. Spørgsmålet indgår som nævnt samme sted også i det materiale om tilsyn med anbringelsessteder for børn og unge, der findes på Servicestyrelsens hjemmeside.

Det kan, som det fremgår af bl.a. opfølgingsrapporten om inspektionen af Skelbæk Centret, være problematisk i forhold til uafhængigheden, hvis tilsyn udføres af en afdeling, der også har den (daglige) rådgivende funktion i forhold til de pågældende tilbud. Det gælder også, selv om tilsyn og rådgivning ikke udføres af de samme personer i afdelingen. Grunden hertil er, at de pågældende medarbejdere organisatorisk hører under samme afdeling, og at de medarbejdere, der udfører tilsyn, derfor for så vidt kontrollerer (nære) kollegaers arbejde.

Jeg har noteret mig, at det ikke er de samme personer (samme afdeling) i kommunen, der har ført tilsyn med (bl.a.) Egebækskolen i 2011 som i 2009 og 2010, og at der også har været udført et eksternt uanmeldt tilsyn ved FFA i 2011 med (bl.a.) Egebækskolen.

Jeg har endvidere noteret mig det oplyste om den supervision mv., som "Børn og Unge psykologer fra PPR" udfører (med skoledelen). Jeg går ud fra, at Børn og Unge også har den rådgivende funktion i øvrigt i forhold til bl.a. (bodelen på) Egebækskolen.

Da det fremgår af kommunens udtalelse, at kommunen overvejer fremover kun at benytte eksternt tilsyn, foretager jeg mig på det foreliggende grundlag ikke mere vedrørende spørgsmålet om uafhængigheden ved tilsyn med de tilbud, som Rudersdal Kommune har tilsynsforpligtelsen over for.

Det tilføjes, at jeg også har noteret mig det, som kommunen har oplyst om opfølgning på tilsyn. Det driftsorienterede tilsyn kan i vidt omfang uddelegeres, herunder til private, men selv om tilsyn udføres af andre end kommunen, har kommunen (som det også fremgår af kommunens udtalelse) fortsat ansvaret for at følge op på tilsyn. Den myndighed, der efter serviceloven har tilsynsforpligtelsen, kan nemlig ikke overlade myndighedsudøvelsen til andre, men kun den praktiske udførelse af tilsyn. Myndigheden bevarer med andre ord ansvaret for, at der bliver udført tilsyn, og at der følges op på tilsyn, ligesom det også kun er myndigheden, der kan tage stilling til hvilke konsekvenser konklusionen i en tilsynsrapport skal have.

Opfølgning

Jeg betragter hermed sagen om ombudsmandens inspektion af Behandlingshjemmet Egevang (nu Egebækskolen) som afsluttet.

Underretning

Denne rapport sendes til Egebækskolen, Rudersdal Kommune, Folketingets Retsudvalg samt til børnene på behandlingshjemmet og deres forældre.

Jørgen Steen Sørensen
